

ACC. NR.

9059

Landskap: / SKÅNE Upptecknat av: MART. NILSSON

Härad: ALBO Adress: _____

Socken: FÄGELTOFT Berättat av: _____

Uppteckningsår: 1928 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Uppteckningen rör

Om saga om "Gumme Per". 1-6

Skriv endast på denna sida!

2059

1.

2159

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIVMittal Bunde
Förstod.

11

En saga om "Dumme Per".

Did va en gång en gammal enkja, som hade sin sön Per humma å regera får si. Han va orimmelit enfaldi och gjore allti, som en sa ti en, antien did bytj rätt ella galød. Så på ettehöstenva'd ed år ad moeren sa'd ti'n, ad han skole gå ti möllan å fråga, om de hade fåd maled inu; å så skole ham inte glimma å hälsa på folk å önskja dom ti lyckja, om de hade nåd å udrätta. Ham men'te, han nock skole komma ihu 'ed. Så gitj han. När han hade gtt ett stitje, kom han förbi en, som gick å sådde ru: "Skäppa ette skäppa," sa han, för han skole önskja'n ti lyckja. - "Had ont ha ja gjort dej, men du önskar så lided. Vid du inte hud!" (skrek) skrej den som sådde. Per bytj rädd å sprant hum å skole snacka om ed för moer. När hon fij höra, hont han hade sa't, bytj hon förargad å sa': "Du skole sa't, Tjuve ette en". - "Ja får si så en annan gång", sa Per, å så gitj han igin.

Så kom han lid länger fram, där han mötte en som kom lejanes me en hong, som va i pyn. "Tjuve ette en", sa Per. - "Va e du för en bábbe! Har du nånsin hört, att en hong kan få tjuve valpa", sa mannen me så höjt mål, så Per bytj rädd å sprant hum te moeren igin å snacka om, hont di va te'gåd. "Kone du inte förståd å sa't: Ekja av me din tönna", sa moeren. - "Ja får si så härnäst", sa Per å gitj.-

Lid' länger fram mötte han en bruaskara. Där gitj brogemannen å bruen i spetsen, å Per hälsa'; "Ekja av me din tönna! " - Brogemannen trodde, ad han gjore narr av en å ga'n en hyssert, så han

falde ud i graven vi vägen. Per slapp upp igin å hum å snaka' om didärade för moer å jämra si me sitt öra. - "Du ä' liaväl bra dum", sa moren, "då du kone hälsa på did vised." - "Moer hade ju sel sa't så", sa Per.- "Du skole sa't : Gid did måtte bö så i här går", sa moerenl - "Så får ja si en ann gång", sa Per å så gitj han igin.

Då kom han lette bort te möllan. Där va eldsvåda i en går. "Gid did måtte bö så i här går!" hälsade Per. Så var dar en, som sattev va'vsprudan i mod en å ga'n en duschj, så han nästan böd sänkter, å Per måtte skynnna si hum med sina gredanes yen i mövvana å snacka om 'et för moer, hont de hade gjort ve'n, enskönt han hade sa't, som moer hade sa't ti'n. "Du bör aldri räkted klog", sa moeren, "did bör bäst ja sel går å frågar, om vi ha maled, för du bara dryer da'n hän, å vi få inte endå reda på'ed." Did va Per nöjd mä.

Ongeför ed par måna fåre jul sa moeren en da ti Per, ad han skole köra ti sta'n, så skole han inte glimma å keva nona synåla te na. Po den tiden vad inte som nu, så darr va' en stor flock hanlare i här by, udan då skole en ti sta'n ette allting, som en skole ha. Nåja! Per körde te sta'n å kefte mæed räkted nåla å la dom på i vöjnsbosed. Närr han då kom hum, så va han inte människa te å hitta dom. Så kom han ~~TEXT~~ inj å jämra si, fårr han konne inte hitta nålana i vöjnsbosed. "Du skole vell inte la't dom i vöjnen", sa moeren, "udan sat dom i rockaärmen!" - "Di får ja gjorra en annen gång", sa Per.

Nona dar fårr jul va'd frågan om ad Per skole köra ti sta'n igin. Då skole kan keva en stobbeknim, får de skole sla'ta ti jul. Den kiffte han å satte'n i den vänstra råkkaärmen. Han hade nästan inte fåd'en isat ao did han inte va slivad, men did gitj. Om ed lide grån falde kniven av, men Per satten i ärmen på ed aned ställe. Så gitj ed flere gånger, så han ti slut måtte sättan i den annre ärmen osse. Hela den ena å ha'la den annra ärmen vore ituspända å fårdarvada, når han kom hum te moer, å hum hade ju sel sa't, ad han skole sättad i rockaärmen. Han fitj si en po vinan, fårr han hade fårdarvad råckaärmarna, å så fitj han reda på, att han skole la't kniven i vöjnen. Per laote me gredanes ~~yän~~ tåra, ad han nock skole komma ihu'ed en annen gång.

Fram imod våren så sa moeren te Per en da, ad han skole köra te sta'n, å så skole han inte glimma å keva ed gammalt ög, de kone ha å hjälpa dom me onge våre, får fyljan var fårklin te å gå allfårett. Per kippte mied räkted ed gammalt öj å band benen ihop po'd, å lad' i vöjnen å körde hum igin. Når han kom hum, hade öjet krånglad me'd å kvalt si, så did va döt. Per fitj en på hår't öra å logg te, får han la öje po did vised å gjore rent udfattia. Han försökte å ursäkta si mäjed. Moer hade sel sa't ~~ka~~ ed, men moeren påsto, ad han va en rekti oxer, som inte kone förstå had hum sa ti'n, udan allti gjore galed. "Öjed", sa hum, " skole han bonged bagette vöjnen". - "Ja får gjorra så en annen gång", sa Per, å börja trösta si, å tårde av yenen me movvana.

Nårr de hade tesått, bytjed fråga om, ad Per skole köra ti sta'n igin. Den gången skole han inte glimma å keva en fleskasia, får de skole te å skära tå'r:, å de hade nästan inte nå'd kyd. Han kipppte en grann fläskasia å bant na bagette vöjnen. Nårr han ~~hann~~ kom hum va darr bara repstumpen igin, som kyded hade hänjt i. Då bytj moeren så retad, så hum sa, ad Per allri skole få köra ti sta'n mera, å did va Per nöjd me.

Ett par år ette did ja förud ha snackad om, sa moeren ti Per: "Nu ä ja le av å regera; nu kan du yerta hummanet å juta di." - "Ja, did kone ja nock", sa Per, "men ja vet inte hont ja ska sia, när ja ska fria." - "Ja ska skaffa di en fästemon", sa moeren, "bara du ä duk-ti te å komma ihu did ja sier ti di". Per hade får si, ad did skole nock gå å velle ha reda på, ha'd did skole vara, han skole komma ihu. "Jo," sade moeren, "du ska, men ja går ette fästemon, бага en ägjakaga, å den får du inte la bö svedd, du ska lägga benen ^{pa} å kors på kydfaded, så bör kyded så dröjt. Du ska inte glimma å tappa öl i kruset å sätta på bored, å mårr i sidder ve bored, ska du allt som tättast slå ed ya te fästemon. Allt didärad skole han nock komma ihu, å Per va belåten redan i färvejl Så gitj moeren. Per ud å fitj en hel hop yen av kreaturen plockade å fitj i lommorna po si, han skole nock ha å slå ti fästemon, som moer hade sa't. Hum hade naturligtvis ment, ad han skole se på fästemon allt non gång. Sien gitj Per inå å fitj ill onge pannajärned å skole бага ähjakagan. När han hade fåd spä'lat på järned, had där skole vara, så kom han ihu, ad hade inte få'd öl i

krused tappad inu, å så sprant han inj å skole udrätta did. Närr han hade fåd tappen av fjärängen, så kom han te å tänkja, ad kanske kagan svedddes å sprant ud å vände den om. Närr han kom inj te fjäringen igin, så va allt öled udränt po goled. Han visste inte stras, ha'd han skole dylja did mä, men så fitj han syn på en hal' tyngja mel, som sto ve sian, å den to han å slo ud po'd, fårr did skole inte synas, ad did va spillt. Så lå darr ve sian om en gås på nona äggj. Närr hum så meled å did va nöd, som dude å äda, så börja hum å taddra å gitj på. "Ska du snacka om'ed", frågte Per? - "Tjä, tjä, tjätj," sa gåsen. ~~MÄN~~ - "Ska du så? Nä, did ska du nock bö fri forr", sa Per å så vred han hued av gåsen. Men så kom han te å tänkja, ad äggjen byngje kanske fårdarvade, å did gitj inte an. Så for han å fitj fatt i en tjärekåst å smorde si yer hela kroppen udanpå kläderna å fitj håll på en sängjadyna å fitj en hop fjär po si; så täppte han alla dörrana, å så la han si sel po äggjen. Lid ette kom moeren hum å knabba på. "Lock opp, Per", sa hum. - "Tjä, tjä, tjätj!" sa Per. Han skole lödas, darr va ingjen humma. Men moeren hörden på måled, å darfårr motte Per locka opp. Hum fitj brått mä å göra Per ren å få'n lid ordenteli, fårr i rappet skole fästemon komma. Rättepass när han va i årning kom fästemon. Så gitj Per ud å skole ta in kydfaded. Did va ed stort fad; å når han ~~SKOLEX~~ hade satt'ed på bored, så klev han upp å la sina ben på kors yer'ed. Fästemon titta så konsed ~~X~~ ti'n, men då var han kvitj te å si ad moer hade sel sa't så. Så satte de dom te

bor's. Närr de hade ädid lide gråne, tog Per ed ya i sin lomma å slo hen po na. Hum titta så konsted ti'n, men sa inte nod. Lide grån ette komm darr ed ya mitt i synen po na, å då sa hum: "Hont bär du di åd?"- "Moer har sel sa't så," sa Per. - - - Om kvällen la de dom som anned folk bruga, å moeren bytj i bänken. Lid ette de voro la'da, ville bruen gå ud. "Moer, bruen vill gå ud", skrej Per.- "Ja, så får hum så," sa moeren.- "Men hum kommer kanske inte igin", jämra Per si. - "ja, så hängjer darr ett lant bän' på bjelken yer sängjafyderna, ta did å binj om han'liden på na, så kan du dra na inj igin, om hum inte vill komma", sa moeren. Per gjore så, å .a'na gå. Så motte ju dörrena bö stānen obna. Närr bruen kom udom farstedörren sto darr en gid udanföre. Så löste hum bāned av sin hān'lid å bant'ed om hornen po giden, å så gitj hum hum, får hum ville inte vara på ed sodant ställe. Närr did börja å dra om, så sa Per: " Moer, bruen kommer inte". - "Dra in na då"! sa moeren. Han gjore så å fitj te slut giden upp i sängjen. "Moer, bruen bruka horn!?" skrej Per. - " A, din tosing, did ä hennas granne locka", sa moeren. Did trodde Per, men så skrej han te: " Moer, bruen truttar bunor!" - "AH, din tosing, did ä pälebāned, som ha gåd itu, så falla på'lorna omkring i sängjen", sa moeren. Så trodde han did. Rätt som did va, skrej han igin: "Moer, bruen ä löen!" - "Påg, du ä en rekti dummerjōns", sa moeren- å sem va ja inte mä längjer.